

3 BÖNDAGEN 1850 OTTESÅNG

< sida1 > Ottesångs text: 37, 2. Ps. [skall stå Ps 57:2]

Vår heliga Ottesångs Text är ett ord af konung David, som blifit ett Exempel för alla Botfärdiga Syndare. Den konungliga Högheten kunde icke bevara honom för synd: men då andra höga Herrar anse sina gerningar för lofliga. så kunde icke David tänka, att han[s] synder voro lofliga. bittert måste han därför ångra sina fel: och den påminnelse han fick af Herran genom Profeten Nathan, väckte honom ur syndadvalan: Hans botsalmer vittna om Hans djupa Samvets qual, och alfvarliga ånger. Den som läser Davids Botsalmer med eftertänka skall förnimma, att < sida2 > David hade samma känslor som [hva]r och en annan ång[er]full och botfärdig syndare får erfara: och David har just därför blifvit ett Exempel för alla botfärdiga själar, hvaraf de kunna förnimma, huruvida deras ånger är Upriktig. Vår tids dygdiga människor känna icke till någon ånger öfver sina synder; och när de få se en väckt människa, ligga i Samvets qual, går en rysning genom alla deras ådror: de föreställa sig, att Samvetsqual är ett verk af Sjelfva djefvulen. Den som har en död Tro i peruken, säger, att Gud är nådig: han kan icke straffa sina Barn med Samvetsqual och hjerte ångest. Det är Djefvulen, som drifver människan till otro genom Samvets qual. Samvets qual är vist icke af den Helige anda. Så tala alla Nådatjufvar. Och när de få se en botfärdig syndare gråta öfver sina synder: så fråga [nå] < sida3 > da tjufvarne: är det katt musik. När Nådatjufvarne få se en botfärdig själ gråtande vid Jesu bröst: så fråga Nådatjufvarne: hvad är det för ylande? slipper man icke in i himmelriket, utan att yla som en vargunge? Så skola dina tårar smädas af den blinda världshopen: botfärdiga själ! Så skola hjertats ädlaste känslor förgiftas af verdens orma etter. När Den botfärdiga syndar[en] [v]ätar Frälsarens fötter [med] ångrens tårar: och torkar bort dem med sitt hufvud hår: då börja de dygdiga Fariseerna, att hviska sinsemellan och säga: denna qvinnan är en synderska: huru kan Jesus af Nazaret tåla, att ett sådant luder handterar honom på det viset? Men Gud vare lof: Jesus af Nazaret har icke kommit i verlden för att göra Narr af de botfärdigas tårar: utan han [ha]r kommit, för att trösta < sida4 > dem: han har kommit för att torka bort de botfärdigas tårar, just dessa ångrens tårar, som Djefvulens drabanter anse för kattmusik, och hundars ylande, äro de äkta perlorna i den botfärdiga själens krona. icke en enda af dessa perlor, faller förgäfves till Jordan: de är allesamman räknade i Himmelen. man får väl slutligen se, huru det går med den blinda verlds hop[en, som] gör narr af mennisko hjer[tats] ädlaste känslor, och smäda den botfärdiges tårar: man får väl se, hvilken som slutligen får höra kattmusik och hundars ylande?

Att Konung David hade Samvetsqual och hjerteångest: det förklara verdens dygdiga människor sålunda: David var en stor syndare: han hade begått stora missgerningar och brott. H[an] var ju en horkarl och mördare: Det var < sida5 > således icke unde[r]ligt, att han fick Samvetsqual. Men det passar inte för dy[g]diga människor, att öfva kattmusik. Det passar inte för hederligt folk, att yla som hungriga vargungar. Det kan passa för stora brottslingar, men alldeles icke för hederligt folk, att hafva Samvetsqual. Hvad är det för

3 BÖNDAGEN 1850 OTTESÅNG

Galenskaper säger nådatjufven att hafva Samvets qual. Tror Du, att du förtjenar Salig[[hete](#)]n, med ylande och kattmusik? Vår Lutherska Lära bjuder, ju att menniskan varder salig genom Tron allena utan gerningar: Tro! så varder Du salig. Huru kan Du då inbilla dig, att Du varder salig genom Samvetsqual och hjerteångest? eller genom ylande och kattmusik. <[sida6](#)> Men min gunstiga nådat[[j](#)]uf. Du är vist en gammal och hederlig christen. Du har säkerligen varit en christen ända från Barndomen: och Du bör således utan krus få slippa in i himmelriket. kan Du säga mig: huru kommer det till, att Luther hade Samvetsqual. Om David hade Samvetsqual, så var det icke så underligt, menar Du, ty han var ju en stor brottsling: Men Luther var icke någon sådan stor brottsling, och ändå måste [[han ligga](#)] i Samvetsqual en [[lå](#)]ngan tid, innan han kunde komma till den lefvande Tron? Hvarföre hade Luther Samvets qual? hvarföre måste han grubbla. icke var Luther någon horkarl eller mördare, som David. och ändå måste han grubbla. Huru kommer det till. Ja! säger nådatjufven, om Luther har grubblat så angår det icke mig <[sida7](#)> utan jag håller mig stadigt vid den delen af Lutherska Läran, som bjuder: Tro! så varder Du salig. Jag har icke heller lefvat så ogudaktigt, att jag behöfver grubbla, Och jag, säger den dygdige Verlds medborgaren: Jag har vandrat hederligt och ärligt genom verlden: och tror mig fördenskull ingen fördömelse värd vara. Om Gud icke vill släppa in hederligt och ärligt folk i Himmelriket: så är han orättvis. Ja! Gud måste sjelf blifva ansvarig för våra [[sjä](#)]lar om de måste förtappade [[va](#)]rda. Hvad är det för en Gud, som icke vill släppa in hederligt folk i himmelriket. Är det meningen att alla, som icke yla och tjuta som de här galningarne, ska fara till Helvetet. Jag, säger den dygdige: jag tycker, att alla de, som yla och tjuta, som hungriga vargungar, äro sjelfva i <[sida8](#)> helvetet, och säger Nådatjufven, jag tycker, att det icke kan vara värre kattmusik i Helvetet, än här ibland de så kallade väckta. Nej Gud bevarare mig och mina barn för sådana galenskaper. Ja! min sann. Gud bevarar Dig nog min ärliga Nådatjuf: Gud bevarar dig säkert från Samvets qual och hjerte ångest i den här verlden: Nemligen denna Verldenes Gud, som har förblindat de otrognas hjertan att de skola tro lögnen, säger apostelen Paulus. Denna verldenes Gud bevarar nog sina trogna tjenare för Samvets qual och hjerte ångest: ty han vet väl, att Samvets qual och hjerte ångest, eller den sanna syndasorgen, lär Menniskan att känna sitt djupa syndaförderf; den sanna syndasorgen, bereder hjertat att emottaga nåden och försoningen: och dermed blir Djefvulens magt i menniskan tillintet gjord. <[sida9](#)> Denna verldenes Gud försöker på allt sätt att bevara sina trogna tjenare från Samvets qual och hjerte ångest: ty han vet ganska väl, att den som har samvets qual, kan snart blifva försonad med Gud: och sålunda blifva ett Guds Barn.

Nu är det först och främst nödvändigt för en väckt Själ att blifva öfvertygad derom, att Davids Samvets qual, och Luthers grubblande, icke var ett verk af Djefvulen, utan ett Guds verk i menniskan. Det är redan en stor tröst för den andeligen fattige och bedröfvade Själén att veta sig vara på rätt väg: Det kan då icke såra hans öma hjerta, att den blinda verlds hopen gör Narr af hans bättrings tårar: att huggormarnes afföda, kallar hans snyftningar vid Je<[sida10](#)>su bröst för kattmusik, och hungriga vargungars tjutande. Det

3 BÖNDAGEN 1850 OTTESÅNG

har alltid varit en stor galenskap för världen, att vara en ångerfull och botfärdig syndare och att en botfärdig syndare faller bättrings tårar på Jesu fötter: det kunna världens dygdiga människor icke tåla. större tvifvel plåga den väckta; icke om [oc]h huruvida en sann å[n]ger är nödvändig för en sy[nda]re: utan derpå tviflar den väckta, om och huruvida hans ånger är upriktig och alfvarlig. Min ånger, tänker den väckta, är icke så Upriktig och alfvarlig som Davids ånger. Mina bättrings tårar äro icke så strida, som den botfärdiga kvinnans vid Jesu fötter. Jag har icke gråtit så bittert, som Petrus efter fallet. Min synda ånger lär således icke vara så alfvarlig och Upriktig, att hjertat kan <sid11> blifva förkrossadt: derföre kan jag icke få nåd. Ehuru nu sådane tankar ofta Upstiga hos de väckta och tyckas vara så rena som Gull, måste vi likväl närmare undersöka hvarifrån dessa tankar kommer. Det är visserligen sannt, att Gud fordrar en Alfv[arli]g och upriktig Ång[er] men det är äfven [lika] sannt, att människan [ick]e kan förtjena någon Nåd med syndaångern. Egenrättfärdigheten vill likväl förtjena på något sätt: kan han icke förtjena med den egna bättringen; så vill han förtjena med en djupare ånger, eller genom större Samvets qual. Men hela Nådens ordning visar, att den som vill förtjena Nåden får den alldrig. <sid12> Nådens gåfva måste Du taga till skänks och för intet: vill Du icke taga Nåden till skänks så får Du resa till Helvetet och förtjena Nåden der. Om således en väckt, men ännu icke benådad syndare tycker sig hafva skäl, att tvifla på sin ångers alfvarlighet: om säger jag en väckt människa tycker sig känna att syndaångern icke är alfvarlig och Upriktig: om en sådan vill hafva större Samvets qual, och ännu svårare hjerteängest: då är vist egenrättfärdigheten med i spelet. Och Denna svart ande är så fin, att den väckte icke känner det Sjelf.

Nu böra vi höra, huru David ropade till Herran uti sin Själänöd. Gud var Mig Nådelig; var mig nådelig: ty Uppå Dig tröstar min Själ, och under dina <sid13> vingars skugga hafver jag tillflyckt, till dess det onda går öfver. Af dessa Davids ord, höra vi, att han måste vända sig till Herren uti sin nöd: således var då icke ännu allt hopp förloradt. Och till hvem skulle väl den bedröfvade Själén vända sig, om icke till Herran. Uti säkerhetens tillstånd har människan ingen Nöd. Han behöfver icke krusa, hvarken för Gud eller människor. Men uti det väckta tillståndet börjar människan att känna sin Själå våda. hon måste då vända sig till Gud i bönen, och ropa med David: Gud var mig nådelig, var mig nådelig. Men ofta känner den väckte, att han icke har någon kraft att bedja, men det bevisar, att Egen<sid14>rättfärdigheten hos den väckte är så stor, att han icke tillåter människan att bedja, när hon icke har vackra böner att frambära till Herran. Den obotfärdige Fariseen läser långa och vakra böner: jag har äfven sett Nådatjufven stiga opp midt i Natten för att hålla bön: men den verkligt ångerfulle har så svårt för att bedja, emedan han tycker sig [kän]na att hans hjerta är [så h]årdt, så kallt och känslolöst, att det icke lönar mödan att bedja och likväl: hvad det annat kan vara än Egenrättfärdigheten, som hindrar den väckte från bönen? men nåden måste väl slutligen göra honom mjuk i ryggen. vill han icke blifva ödmjuk inför Herran, och tigga[,] så får han resa till Helvete <sid15> och lära sig, att blifva ödmjuk der. Det är visserligen ett hårdt ord, att en ångerfull och botfärdig syndare skal måste resa till Helvetet, för att lära sig,

3 BÖNDAGEN 1850 OTTESÅNG

att blifva ödmjuk: Men det är i alla fall lättare, att här i nådatiden göra en resa till Helvetet än att blifva begädd af en hop djeflar, för det att [m]an gråter och sukkar vi[d] Jesu bröst. Den ångerfull[e] och botfärdige syndaren är icke välkommen i Helvetet. Ty djefvulen och hans drabanter tåla icke, att någon är botfärdig och gråter öfver sina synder. Om någon gråter och snyftar deröfver, att han mistat sin bästa ko, eller sin sköna häst: så tar <sid16> Djefvulen och tröstar honom och säger: var inte bekymrad öfver den saken. Om Du faller ned och till[b]eder mig: så vill jag gifva dig hela verlden och dess [he]rrlighet. Men om en botfärdig syndare kommer till Djefvulen och beklagar sig: jag hafver illa gjort att jag förrådt oskyldig blod: så svara Djefvule[ns] Drabanter: Hvad kommer det oss vid: se på dig Sjelf. har Du icke någonting annat, att beklaga d[ig] öfver än dina synder: så må du gerna resa tillbaks till Himmelrik. Här i Helvetet få inga botfärdige djeflar rum. Vi kunna icke tåla hvarken kattmusik eller hungriga vargungars tjutande. Res till Himmelen, och grina der om Du vill. <sid17> Det är alldrig värddt att göra grimacer i Helvetet. Ty om Djefvulens Drabanter få höra Någon botfärdig själ snyfta vid Jesu bröst: så fråga de genast: hvad är det för en underlig låt: är det kattmusik? — Du hör således bedröfvade Själ, att för Dig finns ingen nåd i Helvetet. Antingen måste Du göra som Judas när han icke fick någon tröst af de öfversta Presterna: eller också måste Du ropa, som David: Gud var mig nådelig. Gud var mig nådelig. Och han tillägger till dess det onda går öfver. Visserligen hade David ehuru varande i Samvets qual, den förhoppning att denna <sid18> plåga skulle gå öfver och denna förhoppning måste alla väckta hafva; ty Annars skulle plågan blifva alldeles odräglig. Men hoppet, att det onda genom Guds Nåd går öfver, hoppet, [<hoppet> upprepning] uppehåller den svigtande själen. Och hoppet skall icke komma på Skam. Så hoppas och lid, med tålmod och undergifvenhet: hoppas Du trötta vandringsman: att Dagen skall randas, och morgonrådnaden skall gå opp, och ropa emellertid som David Gud var mig Nådelig, var mig nådelig, för Jesu Christi skull. låt icke en syndare förgås i sitt Elände: Draken vi<sid19> sar nu sitt blodröda gap, och vill genast Upsluka den Nya Menniskan, som skall framfödas i verlden: Men Gud som är de dårers förmyndare, och den Törnekrönte Konungen, den store korsdragaren Skall dock till sig Uptaga den nya Menniskan, som gråter i sin födelsetimma, När hon faller naken på verldens kalla golf, men ler åt den, som henne födt hafver, med sveda och verk, när hon diat hafver af hugsfvalelsens bröst: Då skall ock den nya människans rätte Fader, Uppenbara sitt [<sitt> upprepning] Namn: hon skall icke vara Faderlös. Amen.

—

Original / FKHS Kollerska samlingen Nr. 58 / Nationalarkivet, Helsingfors

Anm. Mikrofilmad bild är tydligare än den digitaliserade. I otydliga ställen har mikrofilm använts som stöd 2008-11-14.